

КРИМІНОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ І ЦИФРОВЕ СУСПІЛЬСТВО

Лілія Коростельова¹

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-126-8-57>

Протягом останніх десятиріч нинішнє суспільство, відображає еволюцію соціально-інформаційних процесів, з більшим чи меншим успіхом також іменується «суспільством інформаційним», «суспільством знань» та «цифровим суспільством». Кожен із цих термінів відображає певні особливості нового суспільства, і їх застосування для аналізу цих особливостей у суспільних процесах сьогодення також є правомірним.

Поява терміна «цифрове суспільство» пов'язана з розвитком успішно сприйнятих суспільною практикою цифрових технологій. Ці технології швидко витісняють застосовувані на старті впровадження електронних інформаційних технологій аналогові, демонструючи значно вищу якість передачі інформації, точність і, що дуже важливо в контексті зростаючих обсягів інформаційних обмінів, компактність інформаційних продуктів [1].

Розвиток інформаційного суспільства та відповідних технологій піднімає на новий рівень протидію злочинності. Зростання нових видів злочинності викликає занепокоєність суспільства і влади, але особливо – кримінологів, так як проникнення злочинців у віртуальне середовище, освоєння ними нових технологій набувають небезпечні форми, які змінюють злочинну мотивацію [2, р. 423].

За даними матеріалів останнього 14 Конгресу ООН із запобігання злочинності та кримінального правосуддя, який обґрунтовано вважається квінтесенцією наукових досягнень світової спільноти в обмеженні злочинності, у 2020 р. простежується низка небезпечних взаємопов'язаних сфер і злочинів, де мають місце певні технологічні криміногенні ризики: 1) криптовалюти (високий ступінь анонімності використання біткоїна дозволяє безперешкодно фінансувати тероризм, відмивати брудні кошти); 2) створення ринку наркотиків за допомогою DarkNet (прихований Інтернет); 3) незаконний обіг зброї і вибухових речовин через ринок криптовалют й «темного» Інтернету; 4) торгівля людьми (використання сучасних каналів зв'язку для пошуку жертв, потенційних покупців живого товару); 5) розбещення та експлуатація дітей (внаслідок їх доступу до інформаційних технологій та незахищеності перед ними); 6) незаконне переміщення мігрантів

¹ Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4782-1354>

(використання злочинцями технологій для вивчення маршрутів прикордонної служби) [3, р. 180].

Тому для ефективної протидії високотехнологічним злочинним проявам існує потреба у формуванні стратегії протидії злочинності і оновленні методів кримінологічних досліджень.

Формування і реалізація стратегії протидії злочинності мають вагомое значення для теорії і практики кримінологічної діяльності, адже в ній знаходить свій вияв воля суспільства, у формі політико-правових ідей втілюються основні засади організації і здійснення відповідної діяльності, визначаються пріоритети її гуманітарної, економічної і правозастосовної основи, створюються передумови для формування адекватних механізмів реалізації правоохоронного потенціалу та запровадження новітніх підходів із метою оптимізації та підвищення ефективності функціонування системи як на загальнодержавному, так і на регіональному рівнях [4].

Важливим завданням будь-якого дослідження є обрання ефективних методів дослідження, тому що саме вони є одночасно важливим етапом об'єктивної інформації про злочинність, і інструментом для реалізації більш складним за рівнем обсягом завдань із протидії злочинності [5, р. 16].

Кримінологічна реальність в Україні, особливо в останні роки, зумовлює необхідність перегляду методів кримінологічних досліджень.

Доступність інформаційних технологій та даних офіційної кримінальної статистики дають нагоду використовувати методологію Data Science, здійснюючи цілком відтворювані кримінологічні дослідження [6].

Загалом, Data Science – наука про дані, яка поєднує різні знання із інформатики, математики і системного аналізу [7].

В межах кримінологічної науки запровадження методів Data Science модернізує науку, забезпечить якісний аналіз дослідження і протидію злочинності.

References:

1. Valerij Gorovyj, Svitlana Gorova (2016) Terminologichni karakterystyky postindustrialnogo suspilstva [Terminological Descriptions of Post-Industrial Society] Centr doslidzhen socialnyx komunikacij NBUV [Center for Social Communities NBUV]. Retrieved from: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3144:terminologichni-kharakteristiki-postindustrialnogo-suspilstva&catid=81&Itemid=415 (accessed 09 September 2021).
2. Seryebrennykova A. V. (2020) Kriminologicheskie problemyi tsifrovogo mira (tsifrovaya kriminologiya) [Criminological problems of the digital world (digital criminology)]. *Vserossiyskiy kriminologicheskij jurnal* [All-Russian criminological journal], vol. 14, no. 3, pp. 423–430. Retrieved from: <https://cyberleninka.ru/article/n/>

kriminologicheskie-problemy-tsifrovogo-mira-tsifrovaya-kriminologiya/viewer (accessed 10 September 2021).

3. Kolodyazhnyj M. G. (2020) Zastosuvannya suchasnyx texnologij u sferi zapobigannya zlochynnosti [Application of modern technologies in the field of crime prevention]. *Visnyk Asocjacyi kryminalnogo prava Ukrainy* [Bulletin of the Association of Criminal Law of Ukraine], vol. 1, no. 13, pp. 178–195. Retrieved from: <http://vakp.nlu.edu.ua/article/view/204411> (accessed 12 September 2021).

4. Olena Bugera (2019) Suchasni kryminologichni strategiyi zapobigannya zlochynnosti z vykorystanniam merezhi internet: Zarubizhnyj dosvid [Modern criminological strategies to prevent crime using the Internet: Foreign experience]. *Pidpryyemstvo, gospodarstvo i pravo* [Enterprise, Economy and Law], vol. 1, pp. 146–149. Retrieved from: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/1/28.pdf> (accessed 13 September 2021).

5. Topchij V. V. (2019) Kryminologichni metody doslidzhennya zlochynnosti [criminological methods of crime research]. Proceedings of the *Suchasni Kryminologichni doslidzhennya: metody, napryamy, perspektyvy (Ukraine, Kyiv, November 14, 2019)*, Kyiv: DNDI of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, pp. 16–17.

6. Karchevskiy M. V. (2021) Protydija zlochynnosti v Ukraini (2013-2020): infoghrafika. Retrieved from: <https://karchevskiy.org/2021/09/10/reproducible-research/> (in Ukrainian)

7. Anna Vychugova (2021) Data Science. Retrieved from: <https://www.bigdataschool.ru/wiki/data-science> (in Russian)